

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2023/2024-74)

19 AĞUSTOS DÜNYA İNSANI YARDIM GÜNÜ (2024)

Irak'ta 19 Ağustos 2003'te düzenlenen bombalı saldırıda, 22 insani yardım görevlisi hayatını kaybetmiştir. Bu olaydan beş yıl sonra, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 19 Ağustos tarihi Dünya İnsani Yardım Günü (WHD) olarak belirlenmiştir¹. 19 Ağustos Dünya İnsani Yardım Günü, dünyanın dört bir yanında insanlık, sevgi ve dayanışma duyguları ile fark yaratan insani yardım çalışanlarını onurlandırmaya ve insani yardım çalışmaları sırasında hayatını kaybedenleri anmaya adanmış bir gün olarak belirlenmiştir.²

Depremler, salgınlar, savaşlar gibi insan ya da doğa kaynaklı afetlerin yol açtığı olumsuz etkilerle mücadele etmek için ihtiyacı olanlara ulaştırılan gıda, barınma, eğitim ve sağlık alanlarındaki yardımlara insani yardım adı verilir. İnsani yardımın temel amacı hayat kurtarmak, insanların acısını afetlerin olumsuz etkilerini azaltmaktır.³ İnsani yardım, ırk, etnik grup, din, cinsiyet, yaş, milliyet veya siyasi görüşe bakılmaksızın etkilenen nüfusa tarafsız bir şekilde iletilmelidir⁴.

2023, insani yardım çalışanları için kayıtlara geçen en ölümcül yıl olmuştur. 2024 yılının ve gelecek yılların afetlerin artışı nedeniyle insani yardım çalışanları için daha da kötü olabileceği düşünülmektedir. Özellikle evrensel olarak kabul görmüş uluslararası yasalara rağmen silahlı çatışmaları azaltmak ve etkilerini sınırlamak mümkün olamamaktadır. Bu durumdan en başta incinebilir gruplar olmak üzere tüm sivililer ve insani yardım görevlileri olumsuz etkilenmektedir⁵.

Birleşmiş Milletler İnsani İşler Koordinasyon Ofisi (OCHA) tarafından hazırlanan Küresel İnsaniyet Raporu'nda son üç yılda insani yardıma ihtiyaç duyduğu için ulaşılmaması hedeflenen kişi sayısı ve ulaşılan kişi sayılarının yıllar içinde çok fazla azalmazken ülkelerin planlarına göre insani yardım ulaştırılabilecek kesimin oranında ciddi düşüş olduğu görülmektedir. (Tablo 1)⁶.

Tablo 1. 2022-2023-2024 Yılları Küresel İnsaniyet Raporlarında Yardıma İhtiyaç Duyan, Ulaşılmaması Hedeflenen Kişi Sayısı ve Ulaşılan kişi sayısı (Ülke planlarına göre)

Küresel İnsaniyet Raporu Yılı	İnsani Yardıma İhtiyaç Duyan Kişi Sayısı (Milyon)	Ulaşılmaması Hedeflenen Kişi Sayısı (Milyon)	Ulaşılan kişi sayısı (%)
2022	325	217	79
2023	363	245	66
2024	311	186	27

¹[İnternet] <https://about.worldhumanitarianday.org/> Erişim: 15.08.24

²[İnternet] <https://sgdd.org.tr/19-agustos-dunya-insani-yardim-gunu/m> Erişim: 15.08.24

³[İnternet] https://ansiklopedi.tubitak.gov.tr/ansiklopedi/dis_yardim_ve_insani_yardim Erişim: 15.08.24

⁴[İnternet] https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/humanitarian-aid_en Erişim: 15.08.24

⁵[İnternet] <https://www.un.org/en/observances/humanitarian-day> Erişim: 15.08.24

⁶[İnternet] <https://humanitarianaction.info/> Erişim: 15.08.24

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2023/2024-74)

Dünya İnsani Yardım Günü her yıl belirli bir temaya odaklanarak, krizlerden etkilenen insanların hayatta kalması, refahı ve onuru ile ilgili yardım çalışanlarının emniyeti ve güvenliği için savunuculuk yapmak üzere insani yardım sistemindeki ortakları bir araya getirmektedir⁷.

2024 Kampanyası uluslararası yasa ihlallerinin ve cezasızlığın sona ermesi talebi ile **“İnsanlık İçin Harekete Geç”** olarak belirlenmiştir. Kampanyanın amacı, çatışma taraflarına ve dünya liderlerine, çatışma bölgelerindeki insani yardım görevlileri de dahil olmak üzere sivillerin korunmasını sağlamak için kamuoyu desteği oluşturmayı amaçlamaktadır⁸.

⁷[İnternet] <https://about.worldhumanitarianaday.org/> Erişim: 15.08.24

⁸[İnternet] <https://www.un.org/en/observances/humanitarian-day> Erişim: 15.08.24